

Del congrés de l'impuls al congrés més insuls

José Luis Rodríguez Zapatero és l'omnipotent secretari general del PSOE gràcies al vitalista i confiat discurs que va trenar el 22 de juliol del 2000, durant el 35è congrés del partit, quan només era un dels quatre aspirants al càrrec. Qui recorda l'arenga, la resumeix en quatre paraules: "No estem tan malament", justament la frase menys encertada que va pronunciar aquell dia el desconegut diputat lleonès.

El PSOE estava molt malament. Fatal. Noms propis com ara els GAL, Filesa i Roldán sonaven a present, la dreta governava sense que s'enfonsara el planeta i sobre el partit del puny i la rosa planava l'ombra de Felipe González. Els socialistes amb més transcendència pública eren Joaquín Almunia i Nicolás Redondo Terreros –el segon, absolutament subjugat al popular Jaime Mayor Oreja–, i és que Josep Borrell ja havia estat desplaçat de la primera línia, també involucrat en un cas de corrupció. El PSOE estava tan malament, anava tan a la deriva, que Zapatero va ser escollit secretari general pel suport del guerrisme i del PSC, amb l'ajuda d'un Eduardo Tamayo que esdevingué trànsfuga i amb l'incansable feina d'un equip de persones –anomenat Nova Via– que avui han quedat aparcades de les altes responsabilitats de govern.

Dos congressos més tard, la situació és diametralment oposada. Els lemes dels conclaves en són bona prova: "l'impuls necessari" del 2000 ha mutat en "la força del canvi", el 2008. Aquell *Bambi* que va fer el cim al Palau de Congressos de Madrid, el mateix escenari on enguany va complir la promesa de debatre amb Mariano Rajoy, ha estat molt més obstinat que no el petit cérvol. Els caps visibles de Nova Via –Jesús Caldera, Juan Fernando López Aguilar,

Víctor
Maceda

Periodista

Jordi Sevilla, Trinidad Jiménez– són allunyats de l'executiu. Els barons territorials –Juan Carlos Rodríguez Ibarra, José Bono, Pasqual Maragall– ja no són presidents, i fins i tot un amic de la infantesa, José Antonio Alonso, ha hagut d'assumir, desil·lusionat, el càrrec de portaveu parlamentari, per comptes de cap ministeri. Zapatero ho ha confiat tot a la vice-presidenta María Teresa Fernández de la Vega –a l'àmbit de govern– i al secretari d'organització José Blanco –a l'àmbit de partit–; però amb aquestes dues veus no n'hi ha prou, per tenir un cor. La focalització de les campanyes del 2004 –ZP– i del 2008 –"Amb Z de Zapatero"– en la figura del líder denoten la manca d'un projecte ben articulad. Hi ha PSOE, més enllà de Zapatero?

La bona sort, que sempre l'ha acompanyat –i l'acusen de malastruc!–, li permet de presumir de fites històriques: els socialistes governen Catalunya i Galícia, dos feus inaccessibles fins el 2003 i el 2005, respectivament. Tot i que el PSOE només té tres majories absolutes a les disset autonomies, els pactes possibiliten que ocupe vuit presidències. A Navarra no manen perquè no volen fer-ho amb Nafarroa Bai; a Cantàbria, cogovernen amb el Partit Regionalista de Cantàbria i a les Canàries tenen més escons que ningú, però són a l'oposició. Mentrestant –qui se'n recorda, de

Redondo Terreros?– Patxi López millora l'èuscar i somnia que en pocs mesos li facen l'*aurreku* al davant del palau d'Ajuria Enea. La penetració del PSOE, doncs, és important, i singularment en indrets que fins fa no-res li eren vedats... Sense oblidar les capitals de província: el 2000, només hi havia nou alcaldes socialistes; avui, en són 23. En aquest període, el PP ha passat de tenir-ne 37 a estar fins i tot per sota, amb 22.

La capacitat mobilitzadora de Zapatero, afegida a la impetuosa segona legislatura de José María Aznar i a l'agressivitat del tàndem Acebes-Zaplana, li ha permès de navegar amb vent a favor. Però, ja se sap, l'autèntica vàlua d'un polític es demostra quan es gira oratge. La crisi econòmica –no dir les coses pel seu nom implica caure en eufemismes tan desafortunats com "hilillos de plastilina" o "ce ce o o"– exigeix molt més que no una amplitud lèxica infinita, i també caldrà veure si Zapatero s'encomana del *virus de la Moncloa*, que es manifesta a partir del quart any de residència i sol presentar una simptomatologia autoritària que distancia el líder de la massa.

El lleonès té un control total sobre el seu partit, molt més que no va tenir González, i té la sensació que no governa en minoria... S'equivoca, si pensa que la superació de debats tan punxeguts com l'Estatut de Catalunya i la negociació amb ETA atorga carta blanca per a fer i desfer. A Sevilla, Oviedo o Saragossa, preocupa molt més la butxaca que no el preàmbul estatutari català i, en aquest sentit, la reubicació i el rejuveniment del PP –només afeixugat per la continuïtat de Mariano Rajoy– haurien d'alertar-lo.

Com també ha de parar atenció, i molta, als dos precipicis en què els socialistes cauen any rere any: a Madrid i al País Valencià, els conservadors sempre avantatgen el PSOE de més d'un 10%. Als comicis autonòmics, la distància s'eixampla fins al 20%. Justament, allà on són escollits diputats al Congrés, com a caps de llista, Rodríguez Zapatero i Fernández de la Vega... I si un dia hom gosa demanar-los comptes?

"L'autèntica vàlua d'un polític es demostra quan es gira oratge. La crisi econòmica –no dir les coses pel seu nom implica caure en eufemismes tan desafortunats com 'hilillos de plastilina' o 'ce ce o o'– exigeix molt més que no una capacitat lèxica infinita, i també caldrà veure si Zapatero s'encomana del 'virus de la Moncloa', que es manifesta a partir del quart any de residència"